

Bilaga 3 till huvudavtal upprättat 2008-01-15

Stockholms kommun genom storstockholmsberedningen och Stockholms läns landsting genom förvaltningsutskottets förhandlingskommitté träffade den 19 oktober 1981 ett avtal om reglering av ägande- och nyttjanderätter avseende tunnelbanan i Stockholm (Regleringsavtalet). Enligt 1 § Regleringsavtalet överlät kommunen till landstinget all rätt kommunen har till underbyggnad och övriga delar av tunnelbanesystemet enligt en såsom bilaga till avtalet fogad förteckning. Enligt 2 § Regleringsavtalet gav kommunen landstinget rätt att nyttja erforderlig mark och erforderliga utrymmen för de enligt 1 § överlåtna anläggningarna. De delar av kommunens tunnelbaneanläggningar som inte övergick till landstinget enligt 1 § upplät kommunen till landstinget enligt 4 § samma avtal.

I 5 § tredje stycket Regleringsavtalet stadgas att kommunen och landstinget skall träffa särskild överenskommelse beträffande handhavandet och bekostandet av förvaltning, underhåll, belysning och renhållning för det till tunnelbanan hörande anläggningarna, vilka jämväl nyttjas till annat ändamål. I en av parterna i anslutning till Regleringsavtalet gemensamt utarbetad promemoria den 7 oktober 1981 uttalas att parterna i samband med den särskilda överenskommelsen skall bestämma den fysiska avgränsningen av den enligt Regleringsavtalet 1 och 4 §§ överlåtna respektive upplåtta egendomen.

I enlighet härmed har Stockholms kommun genom dess trafik- och renhållningsnämnd, nedan kallad Staden och AB Storstockholms Lokaltrafik/Stockholms läns landsting, nedan kallat Landstinget, träffat följande

AVTAL
"Mullvadsavtalet"

om handhavandet och bekostandet av förvaltning, underhåll, belysning, renhållning samt förnyelse av de till tunnelbanan hörande anläggningarna, vilka jämväl nyttjas till annat ändamål.

§ 1 Avgränsning

Avgränsningen av i denna överenskommelse avseende tunnelbaneanläggningar och de utrymmen inom tunnelbaneanläggningarna som nyttjas jämväl för andra ändamål som Staden har att tillgodose framgår i huvudsak av bifogad förteckning med ritningsbilagor, bilaga 1. Den exakta avgränsningen av tunnelbaneanläggningarna sker i enlighet med Regleringsavtalet mellan Stockholms kommun och Stockholms läns landsting.

§ 2 Ansvarsfördelning

De anläggningar/ytor som avtalet avser är belägna inom och i anslutning till de i bilaga 1 förtecknade tunnelbanestationerna. Ritningar över Landstingets anläggningar har upprättats och bilagts avtalet. På ritningarna anges den ansvarsfördelning som skall gälla mellan parterna inom Landstingets anläggningar och på till dessa anläggningar anslutande anläggningar/ytor med delat nyttjande.

[Handwritten signature]
[Handwritten initials]

I tabell nedan definieras de begrepp som används i ritningarna.

Anläggningsansvar	Ansvarar för all fast och lös egendom innefattande bl.a. bärande konstruktioner och stommar inklusive tätskikt. Part med anläggningsansvar bekostar investeringar och reinvesteringar för egna delar. I anläggningsansvaret ingår också förvaltningsansvar och skötselansvar om inte annat regleras i de objektsspecifika ritningsbilagorna.
Förvaltningsansvar	Ansvarar för och bekostar drift och underhåll av stomkompletteringar inklusive beläggningar, belysning, värme, vatten och el. Ansvaret innebär också att part ansvarar för upplåtelser och uppbär samtliga intäkter.
Skötselansvar	Ansvarar för och bekostar vinterväghållning, städning och barmarksrenhållning. Krav på samråd med anläggningsansvarig part. Ansvarar för och bekostar sanering av klotter och illegal affischering. Saneringsmetod och använda medel skall godkännas av anläggningsansvarig part.

§ 3 Servitut mm

I enlighet med Regleringsavtalet medger Staden, såvitt det tillkommer Staden, Landstinget rätt att nyttja mark och utrymmen som erfordras för de till Landstinget överlåtna/upplåtna och på ritningsbilagorna avgränsade anläggningarna. Parterna är överens om att Landstingets rätt i första hand skall säkras genom fastighetsbildningsservitut. Parterna skall i den planerade samarbetsgruppen från fall till fall undersöka möjligheten att alternativt bilda 3D-fastighet. I de fall dessa åtgärder ger upphov till förrättningskostnader skall Landstinget i enlighet med Regleringsavtalet svara för dessa.

Inför Landstingets ansökan om fastighetsbildningsservitut skall parterna gemensamt slutligen fastställa gränssnittet för bärande konstruktioner och stommar inklusive tätskikt mellan parternas anläggningar. Detta gränssnitt skall sedan ligga till grund för omfattningen av Landstingets servitut men inte påverka ansvarsfördelningen mellan parterna enligt ritningsbilagorna. Parterna förbinder sig att, om inte annat överenskomms, tillse att omfattningen av servitut inte strider mot ritningsbilagorna. Föranleder det fastställda gränssnittet en påverkan av betydelse för ansvarsfördelningen mellan parterna för en anläggning skall dock ritningsbilagan för anläggningen justeras i motsvarande mån.

Part skall ha rätt att bibehålla, inspektera och utföra erforderliga underhållsarbeten för sådana part tillhöriga ledningar eller kablar, som är placerade eller efter överenskommelse med motparten kan komma att placeras, i de anläggningar/ytor som omfattas av avtalet.

§ 4 Skrapgaller

För dörrpartier med intilliggande skrapgaller i gränsen mellan parternas anläggningar svarar Landstinget.

§ 5 Övertagande av avtal

Parterna är överens om att med ansvaret för en anläggning/yta skall följa de nyttjanderätts-, drift- och skötselavtal som är att hänföra till anläggningen/ytan. Part övertar därvid rättigheter och skyldigheter enligt avtalen fr o m detta avtals ikraftträdande. Parterna skall snarast efter avtalets ikraftträdande gemensamt inhämta samtycke till partsbyte.

För den händelse någon motpart inte skulle medge partbytet, skall, intill dess att avtalet ifråga upphör att gälla, Landstinget eller Staden kvarstå som part i avtalet. Den part, Staden eller Landstinget, som är ansvarig för den anläggning som avtalet ifråga är att hänföra till, skall dock svara för den kvarstående partens förpliktelser enligt avtalet samt överta samtliga där- emot korresponderade rättigheter.

§ 6 Energiförsörjning

Med anläggningsansvar i § 2 följer ansvar för kostnader för elabonnemang och kostnader för elförbrukning.

Medför ansvarsfördelningen enligt § 2 att en ny part skall svara för ett befintligt abonnemang skall den parten svara för eventuella omkopplingskostnader.

§ 7 Förändrade förhållanden

Föranleder ny-, till- eller ombyggnad eller andra ändrade förhållanden en påverkan av betydelse för ansvarsfördelningen mellan parterna för en anläggning skall ritningsbilagan för anläggningen justeras. Den nya ritningen skall för att gälla vara skriftligen godkänd av båda parter.

För framtida anläggningar skall avtalet kompletteras med nya av båda parter godkända ritningsbilagor.

§ 8 Ekonomisk reglering

Med undantag av Landstingets ansvar för förrätningskostnader enligt § 3 är parternas samtliga ekonomiska mellanhavanden hänförliga till de frågor som detta avtal avser slutligen reglera genom parternas Huvudavtal, upprättat 2008-01-15.

§ 9 Ikraftträdande m m

Detta avtal, som är bilaga till parternas Huvudavtal upprättat 2008-01-15, träder ikraft samtidigt med ikraftträdandet av parternas Huvudavtal.

WPB
MB

Bilaga 1

**Avtalsbilaga till avtal mellan Stockholms kommun och Stockholms läns landsting
avseende s.k. Mullvadsuppgörelsen
Förteckning över stationsritningar.**

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 1	Bansträcka Gamla Stan-Hässelby	
11-02	Gamla Stan	Rev.2002-09
11-04	T-Centralen N, Uppgång Drottninggatan	Rev.2002-10
11-04	T-Centralen S, Uppgång Vasagatan	1995-02-23
11-06	Hötorget N, Uppgång Tunnelgatan	1995-02-23
11-06	Hötorget S, Uppgång Sergelgatan	2002-12
11-06	Hötorget X, Uppgång Kungsgatan/Sveavägen	1996-01-15
11-08	Rådmansgatan N, Uppgång Handelshögskolan	2002-10
11-08	Rådmansgatan S, Uppgång Rådmansgatan	2002-11
11-10	Odenplan N, Uppgång Västmannagatan	1995-05-15
11-10	Odenplan S, Uppgång Odengatan	2002-09
11-12	S:t Eriksplan N, Uppgång S:t Eriksplan	2002-09
11-12	S:t Eriksplan S, Uppgång Torsgatan	2002-09
11-14	Fridhemsplan S, Uppgång Fleminggatan	2002-09
11-14	Fridhemsplan N, Uppgång Fridhemsgatan	1995-05-15
11-16	Torhildsplan	1995-02-23
11-18	Kristineberg	2002-10
11-20	Alvik N, Uppgång Drottningholmsvägen	2002-09
11-20	Alvik S, Uppgång Tranebergsparken	1996-01-15
11-22	Stora Mossen	2002-09
11-24	Abrahamsberg	2002-09
11-26	Brommaplan	1995-05-15
11-28	Åkeshov	2002-09
11-30	Ängbyplan	2002-09
11-32	Islandstorget	1995-05-15
11-34	Blackeberg	2002-10
11-36	Råcksta	1995-05-15
11-38	Vällingby S, Uppgång Vällingbyplan	2002-10
11-38	Vällingby N, Uppgång Lyckselevägen	1995-02-22
11-40	Johannelund	
11-42	Hässelby Gård	2002-12
11-44	Hässelby Strand	1995-05-15

UB MP

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 1	Bansträcka Gamla Stan–Farsta Strand	
12-00	Slussen X Uppgång Södermalmstorg	1995-05-15
12-00	Slussen N Uppgång Saltsjöbanan	2002-09
12-00	Slussen S Uppgång Hökens gata	1995-05-15
12-02	Medborgarplatsen N Uppgång Björns Trädgård	2002-09-30
12-02	Medborgarplatsen S Uppgång Folkungagatan	2002-09
12-04	Skanstull S Uppgång Ringvägen	2002-09
12-04	Skantull N Uppgång Allahelgonagatan	1995-05-15
12-06	Gullmarsplan	2000-09
12-08	Skärmarbrink	1995-02-23
12-10	Blåsut	2002-09
12-12	Sandsborg	1995-02-23
12-14	Skogskyrkogården	1995-05-15
12-16	Tallkrogen	1995-05-15
12-18	Gubbängen N Uppgång Herrhagsvägen	1995-05-15
12-18	Gubbängen S Uppgång Gubbängstoreet	1995-02-23
12-20	Hökarängen N Uppgång Hökarängsplan	1995-05-15
12-20	Hökarängen S Uppgång Russinvägen	1996-01-15
12-22	Farsta	1995-05-15
12-24	Farsta Strand	1995-05-15

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 1	Bansträcka Gullmarsplan- Hagsätra	
13-02	Globen N Uppgång Arenavägen	1995-02-23
13-02	Globen S Uppgång Slakthusbron	1995-02-23
13-04	Enskede Gård	1995-02-23
13-06	Sockenplan	1995-05-15
13-08	Svedmyra	1995-05-15
13-10	Stureby	1996-05-15
13-12	Bandhagen	1995-05-15
13-14	Högdalen	2002-09
13-16	Rågsved	1995-02-23
13-18	Hagsätra	1995-02-23

WB MB

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 1	Bansträck Skärmarbrink-Bagarmossen	
14-02	Hammarbyhöjden N Uppgång Arenavägen	1996-01-15
14-02	Hammarbyhöjden S Uppgång Ulricehamnvägen	2002-09
14-04	Björkhagen	1995-02-23
14-06	Kärrtorp	1995-05-15
14-08	Bagarmossen	1995-05-15
14-10	Skarpnäck	1995-05-15

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 2	Bansträcka Slussen- Fruängen	
21-02	Mariatorget S Uppgång Torkel Knutsonsgatan	1995-05-15
21-02	Mariatorget N Uppgång Swedenborgsgatan	2002-10
21-04	Zinkensdamm	2002-09
21-06	Hornstull Uppgång Hornsbruksgatan	1995-02-23
21-06	Hornstull Uppgång Långholmsgatan	2002-09
21-08	Liljeholmen	2002-09 Inklusive Nybohovshissen
21-10	Midsommarkransen	1995-02-23
21-12	Telefonplan	2002-10
21-14	Hägerstensåsen N Uppgång Hägerstens skola	2002-11
21-14	Hägerstensåsen S Uppgång Personnevägen	2002-10
21-16	Västertorp N Uppgång Störtloppsvägen	1995-05-15
21-16	Västertorp S Uppgång Västertorpsvägen	1995-05-15
21-18	Fruängen	1995-02-23

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 2	Bansträcka Liljeholmen- Norsborg	
22-02	Aspudden	1995-01-15
22-04	Örnsberg	1995-01-15
22-06	Axelsberg	1995-02-23
22-08	Mälarhöjden	1995-05-15
22-10	Bredäng	1995-02-23
22-12	Sätra	1995-02-23
22-14	Skärholmen	2002-11
22-16	Vårberg	2002-10

WB
UP

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 2	Bansträcka Slussen- Ropsten	
23-06	Östermalmstorg N Uppgång Östermalmstorg	2002-09
23-06	Östermalmstorg S Uppgång Birger jarlsgatan	1996-01-15
23-08	Karlaplan N Uppgång Valhallavägen	1995-02-23
23-08	Karlaplan S Uppgång Karlaplan	1995-02-23
23-10	Gärdet N Uppgång Furusundsgatan	2002-10
23-10	Gärdet S Uppgång Brantingsgatan	2002-09
23-12	Ropsten N Uppgång Lidingöbanan	1995-05-15
23-12	Ropsten S Uppgång Hjorthagen	1995-02-23
23-12	Ropsten X Uppgång Ropstensplan	1995-05-15

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 2	Bansträcka Östermalmstorg- Mörby C	
24-02	Stadion N Uppgång Valhallavägen	1995-02-23
24-02	Stadion S Uppgång Nybrogatan	1995-05-15
24-04	Tekniska Högskolan Uppgång Odengatan	1995-02-23
24-04	Tekniska Högskolan Uppgång Östra Station	1996-01-15
24-06	Universitetet	1995-05-15

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 3	Bansträcka Kungsträdgården-Akalla	
31-00	Kungsträdgården N Uppgång Regeringsgatan	1995-02-23
31-00	Kungsträdgården S Uppgång Arsenalsgatan	1995-05-15
31-02	T-Centralen X Uppgång Vasagatan	2002-10
31-04	Rådhuset S Uppgång Kungsklippan	1995-02-23
31-04	Rådhuset N Uppgång Agnegatan	1995-02-23
31-06	Fridhemsplan X Uppgång Mariebergsgatan	1995-05-15
31-08	Stadshagen N Uppgång Mariedalsvägen	1095-05-15
31-08	Stadshagen S Uppgång Kellgrensgatan	1996-01-15
31-20	Kista N Uppgång Bussterminalen	1996-01-15
31-20	Kista S Uppgång Kistagången	2002-09
31-22	Husby N	2002-09
31-22	Husby S	1995-05-15
31-24	Akalla N Uppgång Sveaborgsgatan	2002-09
31-24	Akalla S Uppgång Nystadsgatan	2002-09

 1/17

Stationsnummer	Stationsplats	Ritningsdatum/Anm.
Bana 3	Bansträcka Västra Skogen- Hjulsta	
32-12	Rinkeby	2002-09
32-14	Tensta N Uppgång Tenstaplan	2002-09
32-14	Tensta S Uppgång Tenstagången	1995-02-23
32-16	Hjulsta	1995-05-15

Stockholms Stads Trafikkontor 2007-05-28
Göran Westberg

WB 1/17

Bilaga nummer 1:5:1:2

Till tjänsteutl./mem

av den 24/2 - 2016

Dnr E 2015-03770 Bilaga 2

"Mullvadsavtalet"

Avtal och överenskommelser mellan staden och landstinget, som berörs av detta avtal

Avtal	GFN	SL	Anmärkning
Trafikavtal	68-03-18	67-08-20	Klarläggande av § 10, i övrigt oförändrat
Reglering av ägande och nyttjanderätt för T-banan	81-10-19	81-10-19	Klarläggande av § 5, i övrigt oförändrat
Toaletter i T-banan	85-02-01		Upphävs
Städning och belysning	76-05-10 78-02-22	76-04-07	Upphävs
Kungsträdgården V	76-02-12	76-02-03	Upphävs
5-stationsavtalet	74-06-26	74-02-21	Upphävs
S:t Eriksgatan/ Fleminggatan	73-12-14		Upphävs
Nybohovshissen	70-02-13	70-02-13	Upphävs
Hiss o rulltrappa Skärholmen	70-02-13	70-02-13	Upphävs
Kv Fyrkanten o Rektangeln	79-10-16	79-09-27	Upphävs
Farsta strand	70-10-27	70-05-15	Upphävs